

Reis seniordierenartsen naar de Baltische staten van 18 t/m 24 mei 2019. Het verslag is van de hand van Arnold Stokhof en de foto's van Nanny Venselaar en Jan Peelen.

De projectgroep reizen voor senior dierenartsen, bestaande uit Tine Beulink, Frans Sluyters en Titia IJzerman en Hans Huige hebben opnieuw een mooie reis georganiseerd met de zeer gewaardeerde medewerking van Henk van Dam Studiereizen. Aan de reis hebben deelgenomen Frans Sluyters, Jacque en Mariette Segers, Frans en Paula Cremers, Dick en Wilma Groothuis, Titia IJzerman, Willem en Giny Geerling, Jan en Karin Hopmans, Frans en Greet van Schie, Nanny Venselaar, Kees en Claske de Waal, Geert en Hendrieke Meursing, Jan en Marie-José van Riel, Arnold en Agnes Stokhof, Jan en Maria Peelen, Hein en Thessa Schrama, Frits en Nelly Huijser van Reenen, Hylke en Nel Jorritsma, Hein en Rosemarie Holzapfel, Jan en Truus Marsman, Siebe Henstra, Harm Jan en Nel Warringa, Henk en Marjan Nagel, Carla Brink en Bart Jongepier, Jan en Shirley Stoel, Anton en Grada van Ingen en Tine Beulink.

In dit verslag zijn zo goed mogelijk de meeste relevante reiservaringen vastgelegd zodat deze behouden kunnen blijven.

Zaterdag 18-05-2019.

Van vliegveld Eindhoven naar Vilnius.

Bij het binnen gaan van de vertrekhal om 7.30 uur stond rechts om de hoek de zoon van Henk van Dam Coen klaar, om de reizigers te begroeten en te voorzien van koffie en broodjes maar ook van de boarding pass. De begroeting van collega's en partners verliep zeer geanimeerd. De bagage werd op de band geplaatst en het inchecken met de gebruikelijke taferelen resulteerde zonder problemen in het toegang verkrijgen tot de Gates. Om 9.30 uur begon zich een rij te vormen en daardoor zat iedereen tijdig in het vliegtuig, een airbus van Wizzair, om vlucht W60826 op tijd dus om 9.50 uur te laten vertrekken richting Vilnius in Litouwen, de zuidelijkste Baltische staat. Toen we Gdansk gepasseerd waren schudde het toestel een korte periode wegens turbulentie heftig, waarbij de captain in het Russisch(?) zich waarschijnlijk excuseerde voor het ongemak, maar voor de rest was het een rustige reis en landen we om 13.00 uur plaatselijke tijd op Vilnius.

Na het verzamelen van de bagage werden we bij de uitgang van de aankomsthal hartelijk begroet door de leden van de reiscommissie en Henk van Dam. Zij begeleiden ons naar onze voor deze hele week beschikbare Hansabus. We reden naar een restaurant voor een warme lunch. Vervolgens gingen we met een gids de stad bezoeken. Als eerste bezochten we een monument buiten de stad, bestaande uit grote witte kruisen op een heuvel, die we te voet beklommen. Vanaf deze plaats hadden we een mooi uitzicht

over Vilnius. We daalden hierna af en gingen met de bus naar Vilnius terug. Onderweg wees de gids ons op meerdere fraaie gebouwen zoals kerken en musea langs de route. We bezochten de Kathedrale Basiliek en vervolgens werden we met de bus naar een hoog punt in

de stad gebracht waarna we alleen nog maar naar beneden hoefden te lopen naar de Palace of the Grand Dukes, waar onze bus ons weer opwachtte.

Kerk van Petrus en Paulus

Tijdens de wandeling door de stad met meerdere monumentale gebouwen bleek dat overal orkestjes speelden waardoor de gids grote moeite had zich verstaanbaar te maken.

Bij de bus gekomen namen we onze plaatsen weer in en reden naar ons hotel: Loop Hotel, www.loophotel.lt. Het drie gangen diner begon om 7.45 uur en werd in hoog tempo opgediend, zodat we om 21.30 uur gereed waren. Henk riep ons toe dat we om 7.30 uur aan het ontbijt moesten zijn om de volgende morgen tijdig te kunnen vertrekken. Helaas bleek dat het ontbijt pas om 8.00 beschikbaar zou zijn (zondag tenslotte) dus dat was een klein missertje. Desondanks lukte het de volgende morgen om met het gehele gezelschap inclusief de bagage om 8.45 uur na een smakelijk ontbijt de reis te vervolgen.

Zondag 19-05-2019

Het ontbijt van het Loop Hotel had zo'n ruim aanbod dat meerdere gasten dit als een slecht(voor hun lijn) ontbijt betitelden. Toen we weer in de bus zaten richting het beroemde eilandkasteel van Trakai, een beroemd machtscentrum uit het verleden, maakte Tine bekend dat ze blij was dat er een vrijwilliger was gevonden voor het maken van het verslag, waarop de aanwezigen luid applausseerden. De voorste rechter stoel van de bus werd gereserveerd voor de gids of voor iemand uit ons gezelschap die iets interessants wil vertellen. Anton van Ingen reageerde hier positief op, zoals niet verbaast wanneer je uit Gelderland komt en dan ook nog uit de Achterhoek. Hij begon met aan te geven dat algemeen bekend is dat de wijzen uit het oosten komen, maar hij was van mening dat voor de Achterhoeker de kwalificatie slim beter zou zijn. Als illustratie hiervoor vroeg hij wie van de aanwezigen de afkorting NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit) kent. Geen van de aanwezigen durfde een gok dus hij gaf zelf het antwoord: Nederlandse Vereniging van Werkende Ambtenaren. De bus applausseerde instemmend. Na dit intermezzo klonk Griekse muziek door de bus. Een poosje later nam Frans Sluyters het woord met een wat schorre stem wegens een verkoudheid van de vorige week (de eerste Baltische reis, wij zijn de tweede). Frans had in Litouwen de Griekse ambassadeur gesproken en zeer gunstige toezeggingen gekregen voor het geval wij het volgend jaar een reisdoel in Griekenland zouden kiezen. De ambassadeur noemde de Peloponnesos als een bijzonder interessant gebied waar de toegankelijkheid door een verbetering van infrastructuur geoptimaliseerd zou gaan worden nog voor het jaar 2020, als wij daar naar toe zouden gaan, zo verzekerde de ambassadeur. Frans roept op dit gesprek te betrekken bij de enquête die 14 dagen na thuiskomst van deze reis tegemoet gezien kan worden. Ondertussen reden we door een gevarieerd landschap waar landbouwgebieden met knalgele koolzaadvelden, graan en bos elkaar afwisselden. Het glooiende landschap doet denken aan Limburg of aan de Ardennen maar dan een schaal groter.

Kasteel van Trakai

Bij Trakai aangekomen stapten we uit de bus om het enorm grote met bakstenen gerestaureerde kasteel te bewonderen, door er omheen te lopen.

Niet alleen het kolossale en indrukwekkende gebouw was zeer de moeite waard, ook viel een veelheid aan oude lindebomen op. Aan het begin van de oprit stond Henk met zijn koffie container zodat we eerst koffie kregen voor we weer in de bus stapten om op weg te gaan naar de lunch inkopen bij een Maxima Warenhuis in een

grotere plaats langs de route. Om 11.55 uur hadden we de inkopen binnen en we vervolgen onze weg naar een openlucht museum Rumšiškės (www.LLBH.lt). Aangekomen bij de ingang van het museum maakten we gebruik van de tafels en banken ter plaatse om onze lunch te gebruiken. We wandelden het park in en bezochten een grote variatie van meer of minder primitieve huisvestingen uit het verleden van Litouwen en afkomstig uit diverse streken van het land.

Er was zeer duidelijk een groot verschil in welstand overduidelijk van de vroegere bewoners te omschrijven als horigen, kleine boeren en middenstanders. Meerdere soorten vestigingen van klompenmakers tot handel in kantoorbenodigdheden en tapperij waren centraal in het park als een dorpje met kerkgebouw en plein nagebouwd.

Openluchtmuseum

Een deel van onze groep bekeek de bebouwing vanuit twee met een paard bespannen karren, zodat ze niet over de wat lastige begaanbare bestrating van rolkeien hoefden te lopen. De functionerende tapperij werkte, hoewel in een laag tempo, maar kreeg toch veel klandizie. Om ongeveer 14.30 uur kwam onze bus op het centrale plein bij de kerk. Een deel van onze groep stapte hier in, een ander deel verkoos te voet naar de ingang van het park af te dalen zodat ze daar in de bus konden stappen. We bereikten om 16.15 uur Kaunas, voorheen de hoofdstad van Litouwen maar nu is dit Vilnius. We checkten in bij ons hotel Daugirdas Old City Hotel, www.daugirdas.lt

Om 17.00 uur verzamelden we in de lobby omdat de contactpersoon die een bezoek aan de Faculteit voor morgen mogelijk had gemaakt ons nu reeds een rondleiding door Kaunas wilde geven omdat hij een autochtone Kaunasier is. Op zijn visitekaartje prijkt zijn naam Rytis Čepulis DVM PhD, animal health profesional, omdat hij momenteel niet meer werkt bij

de Faculteit maar algemeen beschikbaar is om zijn kundigheid in te huren. De toelichtingen die hij gaf in de stad gingen helaas verloren in de kakafonie van de stad vooral als gevolg van de enorme geluidsbelasting geproduceerd door langs de weg opgestelde muziekgezelschappen die met grote geluidsinstallaties de versterking hun akoestische prestaties in een groot gebied verspreiden.

Lawaai genoeg in Kaunas

Europa het laatste aan de beurt is gekomen, de katholieke invloed zeer duidelijk aanwezig is, gezien het aantal kerken in deze stad.

Ook was er veel te eten en te drinken uitgesteld in een groot aantal kraampjes. Het geheel gaf het beeld van een ruim opgezette kermis. Wel werd nog duidelijk dat, hoewel de kerstening van Litouwen in

Een deel van het gezelschap ontsnapte aan de herrie door een aperitief te gaan drinken op het dakterras van ons hotel. Hierna gingen we om 19.30 uur aan tafel in het souterrain van het hotel waar we een smakelijk diner hebben genoten. Onze gastheer voor morgen, Rytis Čepulis DVM PhD, zorgde voor een postprandiale aangeklede borrel volgens Litouwse traditie. Dus gerookte droge worst en naar verkiezing wodka, ambrozijn of kersenlikeur. Henk besloot de avond door aan te geven dat iedereen om 7.30 uur aan het ontbijt werd verwacht zodat we morgen op tijd in de Faculteit zouden kunnen zijn waarvoor we om 8.30 uur in de bus moesten zitten.

Plaquette voor Vladislavas Starevicius

Maandag 20-05-2019

Het ontbijt was in het souterrain van ons hotel en was zo royaal dat enkele medereizigers meenden keuzestress te ervaren.

Om 8.45 uur was iedereen weer in de bus evenals de bagage en reden we richting Faculteit, officieel aangeduid met "Lithuanian University of Health Sciences". Op het bordes van het

Life long learning

hoofdgebouw werden we ontvangen door Rytis Čepulis en een instituutsmedewerkster Lina. De gebouwen dateerden van de dertiger jaren van de vorige eeuw. Het was officieel geopend in 1936 toen Kaunas nog hoofdstad was van Litouwen. De diverse gebouwen maakten een degelijke en vooral ook opgeruimde en schone indruk. De collegezaal van anatomie was een knus amfitheater dat hoewel wat kleiner toch deed denken aan onze oude collegezalen Fysiologie en Kleine Huisdieren aan de Alexander

Numankade.

Behalve enkele studenten buiten en op een laboratorium waar personeel in witte jassen aan het werk was, straalde het geheel een grote rust uit. In het hoofdgebouw hingen grote fotografische afbeeldingen aan de wand met ceremonieel geklede hoogleraren, evenals afbeeldingen van sportende medewerkers en studenten. Op het voorplein van dit instituut stond een standbeeld van een steigerende hengst overeenkomend met de afbeelding op een historische Litouwse vlag. Bij dit standbeeld werd een groepsfoto gemaakt. Hierna gingen we

naar het “Veterinary Academy Museum” waar we

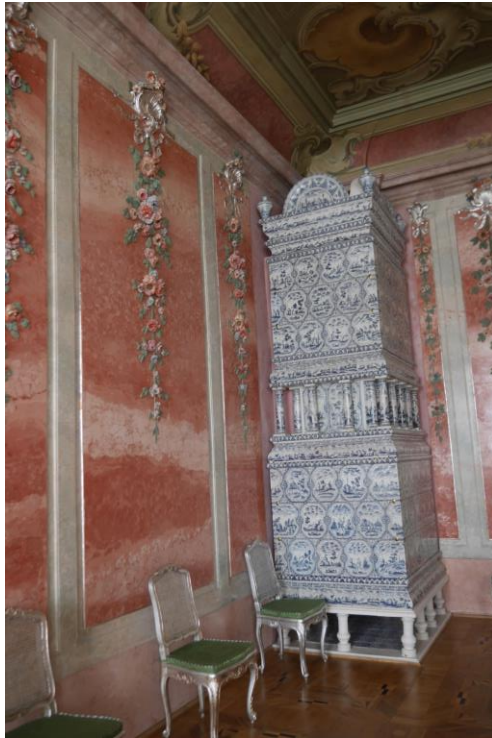

Groepsfoto bij standbeeld

afbeeldingen zagen van spectaculaire acties in samenhang met veterinaire ingrijpen bij onwillige (grote) huisdieren. Behalve deze heftige scenes waren ook allerlei gereedschappen en instrumenten tentoongesteld die bij veterinaire wetenschappelijk en toegepast onderzoek gebruikt kunnen worden.

Na afloop van de rondleiding hebben we koffie gedronken op de wijze van Henk van Dam, waarbij

Lina en Rytis gezorgd hadden voor versnaperingen hierbij in de vorm van een lokaal gebak.

Fraaie betegelde kachel in Rundale

Bij ons afscheid dankt Tine gastvrouw en gastheer door onder applaus een pakje Nederlandse stroopwafels aan te bieden waarna spontaan het “Ja dat voelen wij werd gezongen, een lied dat door Rytis bijzonder op prijs wordt gesteld omdat hij hiermee in Utrecht goede herinneringen heeft opgebouwd.

Om ongeveer 11.30 uur vertrokken we richting Riga. De streek waar we door reden leek op het gebied dat we hadden gezien: grootschalige teelt van koolzaad in bloei, granen, erwten, bieten en aardappelen. De landbouwgebieden worden afgewisseld met stukken bos. Er zijn zeer grote afstanden te rijden zonder dat een huis kan worden gezien: de streek is dunbevolkt. Tijdens de reis komt de KNMVD projectgroep reizen voor senior dierenartsen aan de orde., gestart in 2005 samen met een aantal andere projectgroepen zoals die voor de tweejaarlijkse bijeenkomsten in Mereveld die momenteel onder voorzitterschap van Jan Peelen met als medecommissieleden Vera Baumans, Ed ter Laak, Koos Verhoeff en Theo van Noort deze activiteit organiseert.

De projectgroep Reizen heeft vrijwel van af het begin Frans Sluijters uitgenodigd deel te nemen omdat hij bij Aesculaap veel ervaring had opgedaan met het organiseren van reizen voor meer of minder grote groepen ten behoeve van congresbezoek. In dit stadium werd Henk van Dam min of meer toevallig als geschikt reisbureau voor studiereizen ontdekt. Henk stelde toen als eis dat hij een contract van 15 jaar zou krijgen en dat de deelnemers vroeg genoeg moesten opstaan om de planning te halen, waarin werd toegestemd. Er is nu nog 4 jaar te gaan voordat het contract eindigt, en Frans Sluijters meent te onderkennen dat Henk wat milder wordt vanwege dit aflopen van het contract, gezien de plaats waar men vergadert: vroeger moest men naar de polder komen waar Henk woont, nu komt Henk al naar de KMNVD in Houten!

Om 12.40 uur vinden we een Lidl langs de weg om onze lunch inkopen te doen, waarna de tocht wordt voortgezet richting de grens met Letland. Ongeveer 13.00 uur kwamen we daar aan. Bij een tankstation is een prima plek om te lunchen: een overkapt ruimte met tafels, waar ook de vorige groep gebruik van mocht maken. Op het afdak staat de naam SAŠLYKAI. Om 14.50 uur reisden we verder en arriveren om 15.22 bij RUNDĀLES PILS MUZEJS (RUNDĀLE MUSEUM), www.rundale.net

Het is een onwaarschijnlijk barok bouwsel met een fraaie entree en achter het gebouw een enorme tuin in Versailles stijl. Volgens de beschrijving in een folder de zomerresidentie van de hertog van Koerland, Ernst Johann Biron, gebouwd in de periode van 1764 tot 1768. Omdat het niet goed werd bijgehouden is men in 1972 begonnen met de restauratie en nu is het

Klaar voor een Lets zangfestival?

opengesteld voor toeristen. Een deel van het grote gebouw is nu weer passend ingericht met stijlvolle antieke meubels, prachtige oude Chinese vazen en veel historische schilderijen waarvan lang niet altijd bekend is van wie het kunstwerk is.

Ook de grote tuin in Versailles stijlt met een bijzonder grote variëteit aan planten is adembenemend mooi en bijzonder goed onderhouden. Het weer dat steeds aangenaam was veranderde nu kortdurend: tijdens de wandeling

naar de bus viel een buitje regen. We waren dus blij dat we weer konden instappen en we kwamen in Riga aan om ongeveer 19.00 uur bij het hotel Rixwell Gertrude Hotel, www.rixwell.com/en/hotels/rixwell-gertrude-hotel

Het diner werd vanaf 20.00 uur geserveerd en werd op een aangename wijze met een kleine veterinaire zangsessie beëindigd om ongeveer 22.00 uur.

Dinsdag 21-05-2019

Na het ontbijt gingen we pas om 9.00 uur de bus in, zonder bagage, met de gids Natalja. Direct begint ze met een overzicht te geven van de zeer bewogen geschiedenis van Letland. Rond 1300 komt de Duitse adel en koloniseert het land en neemt de grond in bezit. De letten moeten als horigen de grond bewerken. De Duitsers vestigen zich als heersende klasse maar het land wordt vervolgens door de Russen bezet, waarbij de Duitsers door de Russen als bestuurders worden benut. Periodes met grote welstand wisselden af met grote armoede. Vervolgens werden de Russen door de Zweden verjaagd, maar toen de macht van de Zweden weer verminderde werd het land opnieuw door Russen bezet. In die periode heeft tsaar Peter de Grote veel invloed gehad. Onder andere zou hij de paardenkastanje uit Holland hebben geïntroduceerd in Letland. Inderdaad hebben we in de Baltische Staten opvallend veel van deze bomen gezien in de bewoonde omgevingen. De opvallend veel voorkomende lindebomen worden enerzijds verklaart door de betekenis in de Letse mythologie, maar ook bestaat de opvatting dat deze bomen door Hollanders hier naar toe zijn gebracht. De stad Riga heeft door de eeuwen heen grote bekendheid genoten en wordt samen met Stockholm en Sint-Petersburg als de meest kosmopolitische steden in dit deel van Europa beschouwd. Werd in het verleden veel met hout gebouwd, wanneer deze gebouwen door brand werden verwoest werd veelal door rijke kooplieden neoklassiek maar ook vaak in Jugendstil gebouwd. Het begin van Riga wordt toegeschreven aan Duitsers uit Bremen in ongeveer 1300. De Duitse Orde had hier een belangrijk aandeel met de doelstelling het land te kerstenen. Het centrum van de stad ligt op een eiland waar diverse karakteristiek bouwstijlen zijn te vinden als renaissance, art nouveau of Jugendsstil maar ook is er nog 10% houtbouw te vinden. Het geheel van de oude stad is omzoomd door een boulevard, waarbij in de gebouwen nog vaak elementen van de oude verdedigingswal zoals torens zijn opgenomen. De

verbinding tussen het centrum met het omliggende gebied is via een spoorwegbrug en diverse moderne bruggen over de Dangave die naar de Baltische Zee voert gerealiseerd. Via de Valdemara iela gingen we van het stadscentrum over de brug naar de overkant van waaruit we een fraai overzicht hadden op de skyline van de stad. Van noord naar zuid het Riga Castle, de St Jacob Kathedraal en de Domkerk van Riga om alleen de duidelijkste te noemen.

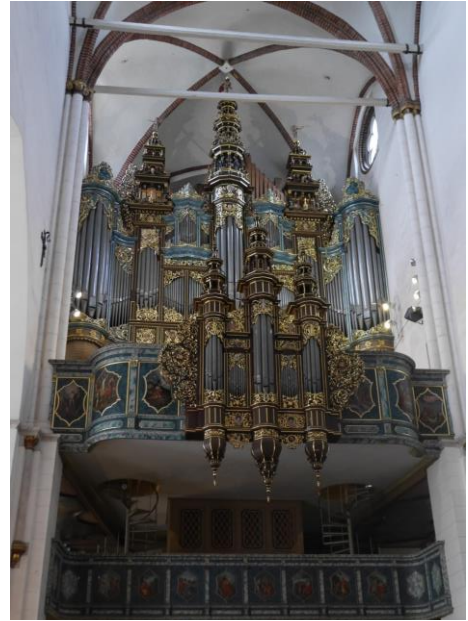
Gezicht op Riga van overzijde Daugava

Vervolgens keerden we terug naar het Centrum en stapten uit de bus om verder de binnenstad te voet te verkennen. Het viel iedereen op hoe schoon de straten waren maar ook de prachtige Jugendstil gebouwen waren een lust voor het oog.

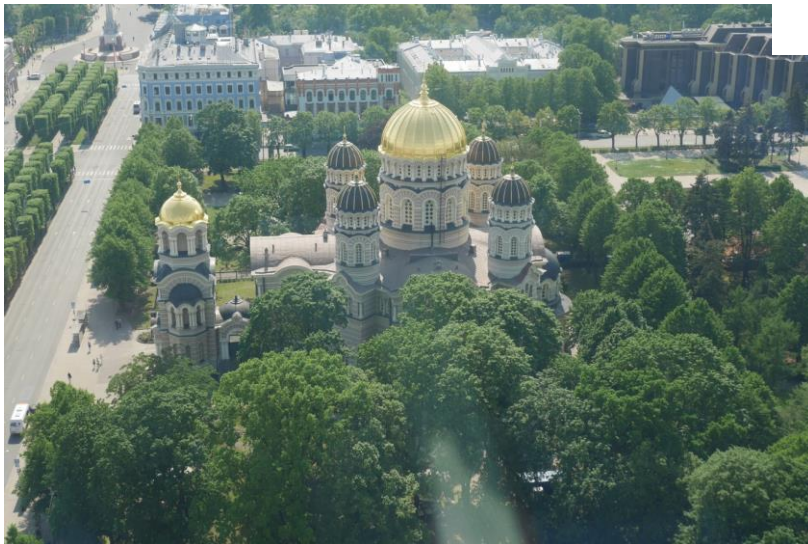

Het Wilhelmus speciaal voor ons

Om 12.00 uur bezochten we de Domkerk van Riga (www.doms.lv) om een klein concertje op het wereldberoemde orgel in deze kerk te kunnen meemaken. Ook volgens de gids was dit een aanrader met een entreprijs van 10 euro. De grote ruimte binnen, het orgelspel en de vele aanwezigen maakten het inderdaad tot een waardevolle belevenis.

Het orgel ooit bespeeld door Ko Minderhoud

Uitzicht vanaf het Radisson Blu Hotel

Nadat we hierna van een warme lunch hadden genoten, bracht de gids ons als toetje naar de prachtige “City Hall”, waar we afscheid namen en vrijaf kregen van Henk. Ko Minderhoud, die vaak in Riga verblijft, nam vervolgens de gidsfunctie over. We bezochten de enorm grote en rijk voorziene voedselmarkt, waar veel vlees, groenten, en veel vis waren uitgesteld.

Hierna gingen we op

aanraden van Ko een biertje drinken in de skyline bar van het Radisson Blu Hotel Latvijs op de 26e etage, waar we een prachtig uitzicht hadden over de stad. Een biertje van een halve liter kostte wel rond de 7 euro, maar was de moeite waard. Beneden ons waren onder meer de vergulde koepels te zien van een Russisch orthodoxe kathedraal die straalden in de zon.

We namen de lift naar beneden en evenals op de heenweg hadden we zicht op de stad omdat de liftschacht doorzichtig was en aan de buitenkant van het gebouw aangebracht. Weer op de begane grond ging de groep uiteen en wij gingen in een veel kleiner gezelschap te voet verder. We bezochten bovengenoemde kathedraal waar we kennelijk alleen zonder te praten naar binnen mochten nadat dringend om stilte was verzocht door iemand bij de ingang. Het interieur was het bezichtigen zeer de moeite waard. Hierna wandelden we naar het art nouveau district waar zeer veel fraaie jugendstil huizen bewonderd werden. Gezien de tijd keerden we terug in de richting van ons Gertrud Hotel. Op de weg hiernaartoe kwamen we gelukkig langs een pijpenwinkel, een opvallend fenomeen voor ons gezien de anti-

rookcampagnes waaraan wij in ons land gewend zijn. Bart Jongepier was hiermee echter in het bijzonder gelukkig want zijn onafscheidelijke pijp was doorgebrand en daardoor dringend aan vervanging toe. Hij slaagde in de koop van een waardige opvolger.

Het hotel bereikten we verrassend snel. Het aantal couverts bij het diner was afgesproken voor onze groep, maar omdat ook Ko Minderhoud met zijn partner en Frans Oostra met echtgenote die juist in Riga waren met hun camper meeaten, was op deze vier personen extra niet gerekend. Het probleempje werd door Henk van Dam naadloos opgelost. Afgesproken werd dat we de volgende morgen om 7.00 uur zouden ontbijten zodat we tijdig ons programma konden vervolgen.

Woensdag 22-05-2019

Na het ontbijt zaten we met bagage om 8.30 uur in de bus. We gingen op weg naar Pärnu. Het landschap waar we doorreden was licht heuvelachtig en bossen wisselden af met landbouwgebieden. Vooral grote stukken koolzaad en wintergraan. Eigenlijk is Letland nogal vlak en in die zin vergelijkbaar met Nederland. De hoogste "berg" ten oosten van Riga is 300 meter. De zeer schaarse bewoning van de buitengebieden is wel een groot verschil met ons land. Ook de houten palen met de bovengrondse elektriciteitsleidingen doen nogal retro aan.

Houtexport is voor Letland zeer belangrijk en wordt tijdens onze reis duidelijk bevestigd door de vele vrachtwagens met boomstammen onderweg. Om half elf bereikten we Palmira waar we lunch inkopen deden in een Maxima. Hierna gingen we opnieuw in de bus en bereikten om 11.30 uur het veebedrijf van boerin Iaffa. Op het erf was een lommerrijke tuin onder grote lindebomen ideaal geschikt om koffie te drinken, waarmee we dan ook direct begonnen dank

zij de koffie gezet door Henk van Dam. De boerin sprak hierna de groep toe, vastgehouden door een dochtertje van ongeveer 5 jaar.

Ze begon haar exposé met aan te geven dat ze er zo veel mogelijk naar streefde haar vijf kinderen *zelf* op te voeden, want in de crèche imiteren de kinderen elkaar en leren ze te weinig. Leren doen ze van ouders en grootouders! Dit kon in haar situatie ook goed omdat de grootouders nog meewerkten in het bedrijf en ook op het erf woonden. Het bedrijf besloeg een oppervlakte van 100 hectare en ze hadden ongeveer 250 stuks vee, het jongvee meegerekend. De prijs van een hectare landbouwgrond bedroeg tussen de vijf en tienduizend euro. Zoals bleek uit het afwezig zijn van heiningen wordt het vee binnengehouden werd en gevoerd met zelf gewonnen ruwvoer van het eigen land. De mest wordt op het eigen land uitgereden waardoor een gesloten systeem bestaat.

De verse koeien krijgen krachtvoer dat wel wordt

ingekocht. Ze was 10 jaar geleden begonnen met inlands vee te kruisen met FH runderen uit Canada, alles met behulp van KI. Op dit moment molken ze ongeveer 100 dieren die drie maal per dag werden gemolken. De vaarzen gaven met 9000 liter ongeveer evenveel als de koeien met goede gehalten voor vet en eiwit. Iedereen kwam onder de indruk was van haar kennis en ondernemingslust. Vervolgens liepen we door de stallen en zagen dat het jongvee in de vroegere melkveestal werd gehouden en dat de melkkoeien in een nieuw gebouwde

ligboxenstal werden gehouden.

Na de rondleiding werd geluncht waarbij door een medewerker van haar een heerlijk stukje rundergebraad van het bedrijf werd geserveerd. Om ongeveer 14.00 uur namen we afscheid nadat we als teken van onze waardering het “Ja dat Voelen wij” uit volle borst ten gehore hadden gebracht. Om 15.00 uur

kwamen we aan in een Natuurpark SKANÁKA. Was het op het veebedrijf nog prachtig weer geweest, nu hadden zich donkere wolken samengepakt en toen Henk voorstelde dat wij uit de bus zouden gaan om te voet het park te verkennen begon het te hagelen en te regenen en barstte een onweersbui los. Henk wikte en het weer beschikte: deze weersomslag was voldoende reden om dan maar met de bus door het park te rijden, een prachtig zeer gevarieerd bosgebied,

versierd met grote houten beelden, rond een rivierdal met snelstromende rivier. Om 14.00 uur waren bijna ongemerkt reeds aangekomen in ons Hotel : Parnu Hotel, www.hotelparnu.com.

Voorafgaande aan het diner hebben we een wandeling ondernomen richting tourist information maar we bleven steken op een gezellig terras.

Het diner was voorzien om 19.30 uur. Het in deze streken gebruikelijke vlotte manier van opdienen en afhalen was ook nu weer van toepassing zodat om 21.15 uur het diner werd beëindigd en ieder zijns weegs ging, nadat Henk had aangegeven dat we morgen om 8.30 uur met onze bagage in de bust moesten zitten.

Donderdag 23-05-2019

Na een heerlijk ontbijt in dit efficiënte nieuwe Hotel zaten we om 8.30 uur met bagage en al

in de bus om uit Pärnu te vertrekken. Het was eigenlijk jammer uit deze frisse, ruime rustige niet gestreste plaats te vertrekken. Voordat we de stad uit waren deed Henk de laatste lunch inkopen van deze studiereis naar de Baltische Staten, terwijl de bus 150 liter diesel tankte. Onderweg zagen we veel bonte kraaien, meerdere keren ooievaars op hun nest waaraan we al begonnen te wennen, maar nu zagen we ook enkele kraanvogels. De omgeving waar we doorreden toonde de bekende aanblik van een land bijna zonder woonhuizen maar met bos afgewisseld met gele koolzaadvelden, erwten en graan op zeer grote akkers in een glooiend landschap. Om 9.50 uur bereikten we een natuurpark Matsalu Rahvuspark, groot ongeveer 160 000 hectare, voor de helft water en voor de andere helft moerasgebied of gebied met een wat drogere bodem. In een toeristencentrum annex natuurmuseum werd een toelichting gegeven door iemand die deed denken aan een volwassen Duits sprekende Pipi Langkous. Ze vertoonde een prachtige natuurfilm opgebouwd volgens bepaalde fasen in het natuurpark . Bijvoorbeeld het begin van het broedseizoen, het paaïen van de karpers of het aankomen van de kraanvogels in grote groepen. Nadat ook het museum was bewonderd gingen we de bus in om naar een soort zoetwaterstrand te gaan. Een grote vlucht ganzen in V vorm, landende zwanen en een grote gele kwikstaart gaven het beeld van een fraai in balans verkerend natuurgebied. Ook was hier een afdak met banken zodat hier de lunch genoten werd.

Om 12.40 uur vervolgden we onze tocht met de bus om naar een stuk van het park te gaan waar werd geparkeerd en wij konden uitstappen voor een korte wandeling.

Het gebied bleek te geuren naar de in grote aantallen voorkomende bloeiende lelietjes van dalen en ook groeiden er veel gele primula's.

Om 14.40 uur gingen we weer in de bus op weg naar Tallinn. We kwamen om 15.15 uur aan in het Tallink Express Hotel, www.tallinkhotels.com.

We konden dus nog inchecken voor de afspraak met de gids. Het betrof een

spiksplinternieuw hotel waarin de bouwvakkers nog bezig waren de bouw af te ronden.

Om 16.09 troffen we de gids bij de bus en maakten vervolgens een rondrit door Tallinn. Hij vatte de geschiedenis van Estland in het algemeen en van Tallinn in het bijzonder kort samen. In 1200 is door de Deense koning deze plaats gesticht. Volgens de gids worden in deze tijd veel te veel monsterlijke hotels en veel te veel grote warenhuizen gebouwd, zeker gezien het aantal inwoners van

Estland van nog geen 10

miljoen. Met Finnen hebben de Esten een bijzondere band ook vanwege de taalovereenkomsten. In Estland zijn momenteel geen Duitsers meer, maar toch is er nog steeds veel Duitse invloed. In 1520 heeft ook hier de reformatie voor veel verandering gezorgd wegens de overgang van Rooms-katholiek naar Luthers. De Russisch Orthodoxe

Matsalu Rahvuspark

Kerk met de patriarch in Constantinopel is nog steeds van veel belang.

Door tsaar Peter de Grote is overwogen deze plaats tot hoofdstad van Rusland om te vormen, maar de gids is blij dat het Sint-Petersburg is geworden. We bezoeken een zomerresidentie die echter nooit door tsaar Peter is gebruikt maar wel door Catharina de Grote met name voor het tentoonstellen van schilderijen van haar grote kunstverzameling.

De stad heeft nog enkele historische koopmanshuizen die allemaal de sfeer ademen van een handelsnatie, die daardoor grote rijkdommen heeft kunnen vergaren. De gouden eeuw van

Tallinn was rond 1500. Ook nu nog bestaat een levendige handelsgeest in dit land.

Orthodoxe Kerk van Alexander Nevski

De zomerresidentie van Tsaar Peter de Grote

Om 19.30 uur was het diner in het hotel, bestaande uit een zelfbedieningsbuffet. De logistiek van dit gebeuren liet zeer veel te wensen over mede doordat tegelijkertijd ook een groep Franse reizigers probeerden hun honger te stillen. De chaos was dusdanig dat enkele van ons gezelschap hebben besloten op eigen gelegenheid in de stad te dineren om zo dit pandemonium te

ontvluchten. De overigen pasten zich op meer of minder laconieke wijze aan.

Morgen worden we om 6.15 uur beneden verwacht zodat de bus ons tijdig op de Ferry naar Helsinki in Finland kan zetten.

Vrijdag 24-05- 2019

Om 6.00 uur is iedereen in de hal. Koffie staat klaar. Bij inleveren van het hotelpasje wordt een ontbijtpakket verstrekt. Om 6.20 uur is iedereen in de bus. Het gemak is dat de bus mee overvaart en de bagage dus in de bus kan blijven. De veerboot blijkt een zeer groot schip te zijn en het overvaren gaat nagenoeg ongemerkt.

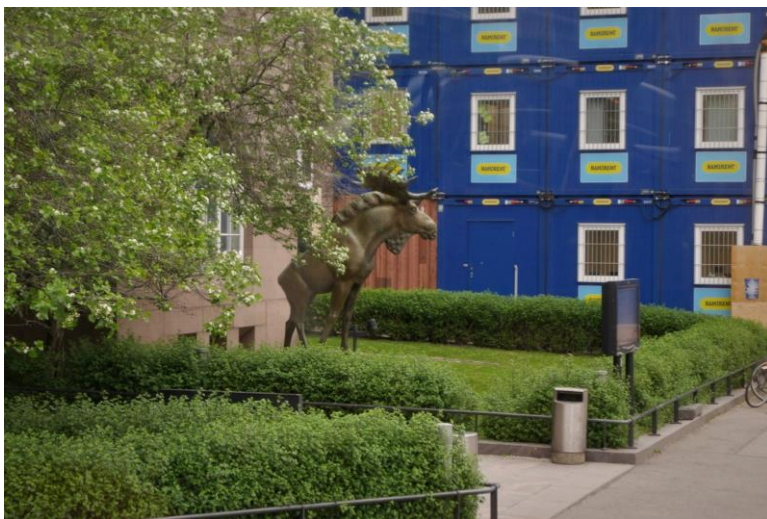
Uitzicht op Tallinn

Henk zorgt aan boord voor koffie op een plaats die door het reguliere personeel niet erg in het oog loopt.

Om 9.45 uur aankomst in Helsinki. 15 graden, lichte regen. In de bus wordt rondgegaan met de pet van Frans voor de buschauffeur.

De eerste indruk van de stad is dat het ruim is aangelegd en ook weer schoon is zoals in de Baltische staten. De Finse gids wordt opgepikt op het plein voor de kathedraal en blijkt Nederlands te spreken, omdat hij twee jaar in Nederland heeft gewerkt. In de 17e eeuw is de kathedraal door de Russen verwoest, in de 18e eeuw weer opgebouwd door de tsaar, nog voor het bouwen van de Russisch Orthodoxe tempel in Helsinki. De inwoners van Helsinki zijn dan ook erg begaan met de kerk: 70% betaalt hiervoor vrijwillig belasting! We bezoeken de kerk en gaan vervolgens naar het monument voor de beroemdste componist van Finland Sibelius. Op de reis ernaar toe vertelt de gids dat Finland 10x de oppervlakte heeft van Nederland, dat er minder dan 10 miljoen inwoners zijn en dat Helsinki 600 000 inwoners telt. Iedereen spreekt hier Engels, er is een metro die evenals in Amsterdam is gebouwd in de drassige grond. Veel van de toeristen komen uit China met de Finair maatschappij die over de poolcirkel vliegt omdat dit de kortste afstand tussen China en Europa. Finland is al eeuwen een kampioen in het politiek neutraal zijn. Geen lid van de NAVO. De ondertekening van het OESO verdrag heeft plaatsgevonden in Helsinki, dit was het begin van het einde van het Oostblok. Op de rit hier naar toe vertelt de gids nog een voorval uit het leven van Sibelius. Mevrouw Sibelius vraagt: wanneer kom je thuis? Sibelius antwoordt: ik ben componist, geen waarzegger!

De Eland is in Finland het grootste dier in het wild. Er dreigen er teveel te komen omdat er onvoldoende tot geen roedels wolven meer zijn. Individuele kunnen wolven de eland niet aan. Dus is afschot jaarlijks noodzakelijk!

Finlands grootste dier

We komen aan bij het Sibelius monument, een modern ogend samenspel van pijpachtige vormen. Teruggekeerd in de bus worden door de gids enkele composities genoemd zoals Finlandia dat van betekenis was bij het bereiken van de Finse onafhankelijkheid van Rusland. Het overlijden van een dochter van Sibelius leidde tot de wals Tristesse.

Na dit monument reden we naar de rotskerk (Tempeliaukion Kirko), een bijzonder kerkgebouw dat we hebben bezocht, evenals de jaarlijkse andere 600 000 bezoekers. We genieten in een restaurant van een buffet lunch en vervolgens wenst de gids ons goede reis. Omdat de chauffeur tijdig weer met zijn bus bij de pont moet zijn om terug te keren naar Tallinn werden we naar het vliegveld gebracht.

**Nog een laatste bakkie uit de ton van
Henk en dan inchecken en wegwezen!**

ADDENDUM

Commentary on a visit to the Faculty of Veterinary
Science in Kaunas

This year's annual trips for retired veterinarians took us to the Baltic States. During these trips two groups of 50 senior veterinarians visited the Faculty of Veterinary Science of the University of Lithuania in Kaunas on 13th May and the 20th May 2019.

The name Veterinary Academy is written on the building, dating from the period when it was still an independent institute.

We were given a tour by Lina, who is a guide at the Faculty, though not a veterinarian herself. She could speak English but during the tour she spoke Lithuanian, which was translated into English by our veterinarian guide Dr. Rytis Cepulis.

The first room we gathered in was an old lecture theatre with circled, wooden benches. After that we headed for the Pathology Room and then we went outside. The guide pointed out some of the different buildings and Rytis showed us where his father had worked. Unfortunately we weren't allowed to visit the clinics and stables for health and safety reasons. We paused at the statue of the horse in the garden and Lina told us the history of this horse.

We heard that every country of the Baltic States has its own Faculty of Veterinary Science. We got some information about the number of students here and the duration of studies and found out that 80 % of the students are female and also that there are about 20 foreign students studying here.

On the fourth floor at the top of one of the buildings, we visited the Historic Veterinary Museum, which contained a lot of photographs and university diplomas from various periods of time. Also on display were some instruments and study materials from the old times. Our guide Lina explained extensively and in detail, which part of the group interestingly listened to, while others preferred to have a look round by themselves.

One of us wrote a note in the guestbook, saying: “Dutch senior veterinarians were here. Thank you on behalf of 50 vets.”

We enjoyed a coffee in the hall of the main building, thanked both Lina and Rytis, offered them a bunch of Dutch wooden tulips each. After that we finished our visit with a joint singing of the song: “*Ja dat voelen wij*”. This seemed to be very much appreciated and we promised to send the guide the English lyrics of the song. Hennie Hadderingh DVM Hennie Hadderingh is secretary of The Netherlands’ Society for Veterinary History. <http://www.veterinaryhistory.nl/>

Translation Rita Huige

Veterinary Student song: Ja, dat voelen wij

Ja, dat voelen wij	yes, we 're feeling it
Ja, dat voelen wij	yes, we 're feeling it
Aan ons hartje, aan ons hartje	to our heartbeat, to our heartbeat
Ja dat voelen wij	yes, we 're feeling it
Ja dat voelen wij	yes, we 're feeling it
Aan ons jeugdig hartje	to our youthful heartbeat

Het is al jarenlang bekend, hoi! hoi!	It has been known for many years, hoi! hoi!
Dat alles wijkt voor een student, Hoi! Hoi!	All things make way for the student, hoi! hoi!
En 't is al jarenlang bekend	It has been known for many years, hoi! hoi!
Dat alles wijkt voor een student.	All things make way for the student hoi! hoi!

En hedde gij meubelen	and if you have furniture
En hedde ge huisgerief	and if you have pots and pans
Dan kunne gij trouwen, met uw lief	Then you can marry your love
(’t zal wel zijn)	It will be so

En hedde gij meubelen	and if you have furniture
En hedde ge huisgerief	and if you have pots and pans
Dan kunne gij trouwen, met uw lief	Then you can marry your love
(’t zal wel zijn)	It will be so

et viens papoeleke, viens papoeleke, viens	et viens papoeleke, viens papoeleke, viens
En appelesienedief	An orangine thief
En ik heb oe toch zo lief	and I love you so

Et viens papoeleke, viens papoeleke, viens	et viens papoeleke, viens papoeleke, viens
En appelesienedief	An orangine thief
En ik heb oe toch zo lief	and I love you so

En ik zou er toch zo gêre	I would so much like
‘nen zuuvre jonkman zien	a brave young man to be
En ik hou wel van een schone zoen affaire	‘Cause I love a good kissing adventure
Ik zou zo geere	would love this so
	would love this so

